

til, at det efter udvalgets forslag ikke er ministeren, men Domstolsstyrelsen, som træffer bestemmelse om forflyttelse. Der er derfor ingen risiko for, at ministeren (regeringen) kan benytte forflyttelse som en »sanktion« over for dommerfuldmægtige. Hertil kommer, at uansøgt forflyttelse kan indbringes for Den Særlige Klageret.

Der henvises i øvrigt til betænkningen side 302-304 og til lovudkastet i betænkningen § 54 og § 54 a.

Disciplinærfølgning

Efter de nugældende regler er det som udgangspunkt Justitsministeriet, der er disciplinærmyndighed for retsassessorer og dommerfuldmægtige. Dette udgangspunkt modificeres dog ved, at klager fra private behandles enten af landsretspræsidenterne (ved de præsidentledede byretter byretspræsidenten) eller Den Særlige Klageret.

Efter udvalgets opfattelse tilsiger de ikke-udnævnte dommeres uafhængighed, at denne gruppe undergives de samme disciplinære regler og reaktioner, som finder anvendelse på udnævnte dommere.

Det vil sige, at det efter udvalgets opfattelse bør være retspræsidenterne og Den Særlige Klageret, der træffer afgørelse i alle disciplinærsager mod fuldmægtige, midlertidigt beskikkede dommere m.v. Udvalget finder, at kompetencen til at indbringe en sag for Den Særlige Klageret for disse gruppers vedkommende bør være hos Domstolsstyrelsen i stedet for hos ministeren. Dette forslag har som konsekvens, at tjenestemandslovens regler om suspension og disciplinærfølgning, herunder reglerne om tjenstemandsforhør, ophæves for retsassessorer m.v.

Der henvises i øvrigt til betænkningen side 304.

4.5.3. Forholdet mellem udnævnte og konstituerede dommere i byretterne

Det har gennem en lang årrække været praksis, at domsmyndighed i byretterne er blevet udøvet ikke blot af udnævnte dommere, men også af dommerfuldmægtige og retsassessorer, som med hjemmel i retsplejelovens § 17 a har fungeret som dommere.

Det fremgår af den undersøgelse, der er omtalt i afsnit 4.2.1., at byretterne bortset fra de præsidentledede retter i perioden 1. marts - 30. juni 1995 blev beklædt af dommerfuldmægtige og retsassessorer i ca. 40 pct. af de civile sager og straffesagerne.

Denne ordning adskiller sig markant fra ordningen i andre vesteuropæiske lande og giver efter udvalgets opfattelse anledning til overvejelser ud fra principielle synspunkter om, hvorvidt der bør foreslås ændringer, der udelukker eller begrænser ikke-

udnævnte dommeres varetagelse af dømmende funktioner.

Selv om ordningen med etableringen af det foreslåede værn mod uansøgt afskedigelse og forflyttelse efter udvalgets opfattelse vil opfylde kravene i Menneskerettighedskonventionen til ikke-udnævnte dommeres uafhængighed, er det udvalgets opfattelse, at de hensyn, der ligger bag grundlovens § 3 og § 64, taler for, at domsmyndighed i højere grad, end det hidtil har været tilfældet, udøves af udnævnte dommere.

Udvalget anbefaler derfor, at anvendelse af ikke-udnævnte dommere ved byretterne begrænses til de tilfælde, hvor uddannelsesmæssige hensyn og hensyn til en hensigtsmæssig ressourceudnyttelse taler for, at retsarbejdet varetages af ikke-udnævnte dommere.

Udvalget foreslår som følge heraf, at der oprettes flere dommerstillinger. Udvalget fremkommer ikke med en mere præcis angivelse af, hvor mange yderligere dommerstillinger en gennemførelse af de foreslåede retningslinjer vil indebære, idet dette ville forudsætte en gennemgang af de enkelte embeder, som udvalget ikke har haft mulighed for at gennemføre.

Udvalget anfører dog, at opmærksomheden synes at måtte samle sig om de embeder, hvor en betydelig del af retssagsarbejdet varetages af retsassessorer, der har været igennem det sædvanlige uddannelsesforløb, herunder konstitution i landsretten, men som ikke har opnået at blive udnævnt til dommere. Udvalget peger endvidere på, at der vil være embeder, hvor der er sket en sådan udvikling i antallet af indbyggere og dermed antallet af retssager, at dette taler for oprettelse af yderligere dommerstillinger.

Udvalget finder, at det vil være naturligt at inddrage Domstolsstyrelsen i en sådan gennemgang af de enkelte byretsembeder.

Udvalget anfører endvidere, at man er opmærksom på, at der ved konverteringen af dommerfuldmægtig- og retsassessorstillinger til dommerstillinger kan opstå særlige, personlige problemer, såfremt den, der hidtil har udført arbejdet, ikke ansættes i den nyoprettede dommerstilling. Udvalget anfører, at det falder uden for udvalgets kommissorium at tage stilling til, i hvilket omfang dette hensyn bør indgå ved stillingsbesættelsen, men udvalget peger dog på, at det vil være naturligt at overlade løsningen af dette spørgsmål til Dommerudnævnelserådet.

Om forholdet mellem udnævnte og konstituerede dommere i byretten henvises i øvrigt til betænkningen side 305-308.